

Zprávy.

Krise vývozu. Po ukončení světové války, která zničila veliké množství nejpotřebnějších statků sloužících k obhájení existence lidské, rozvinul se nad očekávání celý vývoz různého zboží z naší vlasti, který čím dále, tím více vzrůstal a se rozmáhal; zcela případně nazvali některé doby tuto — „vývozovou horečkou“. A skutečně bylo dosti důvodů, které podporovaly náš vývoz do ciziny. Po ukončení války klesly na trhu ceny zboží pod dojmem uzavřeného míru a všeobecně bylo očekáváno, že nastane konečně v nejbližší době zase spořádaný hospodářský život mírový. Dalším důvodem pro vývoz zboží bylo nabytí samostatnosti našeho státu, kterážto okolnost poskytovala poznati nový druh samostatného obchodování, totiž export a import, který před tím prováděn byl ve prospěch a pode jménem rozpadlé říše. Cizina, dříve o nás velmi málo informovaná, poznala naše bohatství i zdatnost, a učinila v tuzemsku značné objednávky, hlavně v oboru výrobků steklných, dřeva, papíru, cukru atd. Mezi mnohými jinými důvody ne neposlední vliv na export měl značný pokles naší koruny za hranicemi, který přímo vyzýval a sváděl podnikatele k vývozu, vylučovat veškeré riziko a zajišťoval již předem značný zisk i přes stále vzrůstající výrobní náklady. — Lidstvo po celou dlouhou válku musilo sřtačovati svou životní míru pod předválečné existenční minimum, musilo šetřiti, uskrovnovati se. Po uzavření míru uvolnila se tato střenost, lačníci přímo vrhli se na trh a kupovali, aby aspoň trochu — třeba za vysoké ceny — nahradili si své dřívější — často nucené — šetření. Ponenáhu nastalo jakési ukojení nejdůležitějších potřeb a konsument si pomohl aspoň trochu z té bídy, do níž jej uvrhla válka. Lačnost po statcích byla ukojena a kupující poznává, že to byl on, jenž svou poptávkou vyhněl ceny do výše a že nakupoval příliš draze. Přestává tedy nakupovat a omezuje se jen na nejdůležitější nákup, z čehož vyplývá, že poptávka počíná klesati a vzrůstá nabídka. Podnikatelé, chtějíce vyhověti zase poptávce, nakupovali draze nedostávající se surovinu beze vsí kalkulace, z čehož jest zcela samozřejmé, že výrobky z draze nakoupené suroviny nemohly býti levné. Výrobce nakupoval značná množství surovin, aby se zajistil pro poptávku a při tom se pracovalo „na den“, neboť hotové výrobky šly ihned na odbyt, ba stávalo se, že nemohly podniky postaciti objednávkám a tudíž byla výroba zajištena na delší čas. Když však poptávka se zmenšila (nyní možno říci, že ji vůbec není), změnila se situace vývozu a objevily se brzo následky špatné kalkulace. Dnes naši vývozci musí zcela jinak kalkulovat; v prvé řadě musí se obracet na tuzemský trh; zašly již doby, v nichž vývozce mohl vystupňovati cenu výrobku. Naopak nyní hledí co možná nejvíce snížit výrobní náklady a tím i cenu, aby aspoň něco odprodal a získal peněz pro další podnikání. K tomu ovšem vyhledává se značná obchodní zdatnost a odborné znalosti. Nechci býti pesimistou, ale z vývoje doby je patrno, že mnohé firmy zřizené jen pro zmíněnou konjunkturu, musí co nejdříve zaniknouti, neboť nejsou s to, aby vydržely konkurenci, na kterou jsou starší firmy lépe připraveny, majíce stará odbytiště, na která se mohou zcela bezpečně spolehnouti. Těch však nové firmy nemají, protože se o ně dříve nestaraly a ani nehleděly získati nějakých stálých odbytišť, chtějíce co možná nejvíce vyzískati. Zánik pouze těchto firem není ovšem nebezpečný pro náš obchod. Daleko smutnější zjev, který provází krizi, jest nezaměstnanost. Dnešní situace jest pro výrobce na prsto nesnesitelná; není přece myslitelno, že podnikatel bude pracovati z drahé suroviny jen na sklad, aniž by mohl prodati — o výtědku ani nemluví — tolik, aby zase mohl nakoupiti nové suroviny. Musí zcela určitě nadejiti okamžik, kdy nebude moci platiti, ač zásoby podniku budou značné a konec konců přestane vyráběti — jednoduše zavře továrnu. Propuštěné úřednictvo a dělnictvo bude marně hledati zaměstnání neb v podobné situaci jako právě zmíněný podnik budou celá odvětví průmyslová, ba celý průmysl. V našem státě nedosáhla nezaměst-

nanost — bohudíky — ještě tak značných rozměrů, jako v cizině; ovšem postupem doby může ohroziti nejen určitou třídu občanstva, ale i základy mladého státu. Bude-li krize tak značná, že i starší podniky, uvážnou v jejich osídlech, octne se v nebezpečí celé naše národní jmění, poněvadž opuštěné podniky zakupovali by příslušníci cizích států, neboť nemohu uvěřit, že by stát sám uměl obhospodařovati tyto zničené podniky. Taková je dnešní situace našeho vývozu, Než nesmí se z toho, co bylo pověděno, dovozovati doměnka, že náš stát není schopen konkurence světové. Pevně věřím, že po této krizi, která zachvátila celý civilisovaný svět, i náš stát vstoupí v řadu nejzdatnějších států.

Dr. Sochor.

K založení Československého sdružení pro mezinárodní právo. (Czechoslovak International Law Association.) Po příkladu Spojených Států, Německa, Itálie, Nizozemí, Argentiny a v poslední době i nově vzniklých států pobaltských, dochází i u nás k založení Československého sdružení pro mezinárodní právo, které, sledujíc uskutečnění svého účelu (t. j. reformy a kodifikace práva mezinárodního), bude v nejužším styku s londýnským mateřským sdružením International Law Association. Vlastními zakladateli tohoto anglického sdružení, jež se ustavilo na I. konferenci v Bruselu, konané od 10.—13. října 1873, byli známí právníci Dr. Miles a David Dudley Field. Měsíc před tím založen učným Rolin-Jacquemynsem Institut de Droit International. Kdežto tento se věnoval čistě jen teoretickému studiu různých odvětví práva mezinárodního, jehož výsledky byly státníkům a praktickým právníkům cennými pomůckami při urovnávání sporů, vznikajících jak mezi státy, tak i mezi občany různých států, International Law Association vedle teoretických cílů učinila si svým účelem hlavně popularisování otázek práva mezinárodního veřejnou diskusi na svých výročních konferencích, dopřávajíc sluchu i názorům praktiků: majitelů lodí, obchodníků, pojišťovatelů a praktických právníků. Na jejích konferencích — poslední 29. byla loni v Portsmouth, věnována zcela debatě o Společnosti Národů, nové mezinárodní organizaci práce, otázkám práva námořního a ozbrojením — konaných ve všech téměř velikých městech světa za účasti nejznamenitějších učenců, jednáno bylo o mnohých otázkách mezinárodního práva jak soukromého tak veřejného. Mezinárodní úprava práva směnčného, omezení obchodu otroky, řád pro exekuci cizích rozsudků, jurisdikce v teritoriálních vodách, procesní řád pro mezinárodní rozhodčí soudnictví, námořní pojišťování právo válečné, mezinárodní kořistní soudnictví, uznávání cizích spolků, vydávání zločinců, neutralita, unifikace práva šekového, vzduchoplavba v míru i ve válce atd., to jsou hlavní otázky mezinárodního právní, k jichž osvětlení přispěla International Law Association nemálo. Mezi bývalými předsedy tohoto sdružení čtena známá jména: David Dudley Field, Lord O'Hagan, Lord Phillimore, Sir Travers Twiss, býv. min. předseda Boselli, Dr. Sieveking, Lord Alverstone, Auguste Beernaert a j. Nynějším presidentem je místokrál indický Lord Reading. Jejimi členy jsou přední žijící internacionalisté vůbec: Corsi, Jitta, Niemeyer, Hijmans, Meurer, Schücking, Strupp, Dr. E. S. Zeballos Callandrelli, Descamps, Higgius, Lapradelle, Morgan, Rolin, Trias-y Giro, Valery, Vico, Zorn a j. Ale i ostatní obory jsou velice četně zastoupeny, o obchodních a pojišťovacích závodech, námořních společnostech a praktických právnících všeho druhu ani nemluvě. A tak mohl na poslední konferenci s hrdosí mluvit odstupující předseda prof. Dr. Jitta o zásluhách, jež si nesporně International Law Association získala, připravovavši skoro půl století půdu pro dnešní Společnost Národů. International Law Association jest také jedinou mezinárodní větší asociací, která bez pohromy přečkala světovou válku. V posledním měsíci ustavilo se „Přípravné komité pro zřízení Československého sdružení pro mezinárodní právo, v jehož čele jako předseda stojí mimoř. vyslanec a splnomocněný ministr v Londýně Dr. Voitéclí Mastný (místopředsedou je prof. vys. školy obchodní Dr. Gustav Svanberg, pokladníkem notář Dr. Alois Zmek a jednatelem JUDr.

Ladislav Vošta). Jakmile budou schváleny vypracované stanovy, bude svoláno ustavující shromáždění Československého sdružení. Vzhledem k tomu, že členství v International Law Association a zejména její každoroční konference poskytují příležitost učencům a státníkům nejrůznějších národů, interesovaných na mezinárodně-právních nebo politických otázkách ke vzájemnému seznámení a vzhledem k veliké vážnosti, již se těší po celém civilisovaném světě toto sdružení, dá se očekávat, že český svět právníký, politický a obchodní četným přístupováním za členy Českoslov. sdružení pochopí, že nejen zájem jeho, ale i zájem státu vyžaduje kategoricky, aby Czechoslovak International Law Association neživořila. Jen tak bude moci býti poprvé zastoupena již na nejbližší konferenci, jež je svolána na srpen t. r. Dr. L. V.

Přehled zákonodárství republiky československé.

Podle nařízení ze dne 22. prosince 1920, čís. 660 Sb. mohou k soudcovské zkoušce býti připuštěni v době až do 22. února 1922 kandidáti již po dvouleté přípravné službě. Tak může se státi jen u těch, kdož jsou dokonale vycvičeni ve všech oborech služby soudcovské i u státního zastupitelství. Kandidátům těm promíjí se také písemní domácí práce z právní vědy. Jinak musí se vyhověti všem požadavkům pro zkoušku soudcovskou předepsaným.

Nařízením vládním ze dne 3. prosince 1920, čís. 637 Sb. z. a n. zavádí se na Moravě a v moravských obvodech ve Slezsku dávkazábrav, stejná, jak platí se v Čechách na základě přílohy 3. čís. pat. z 29. prosince 1915, čís. 83 z. z., upraveného vzhledem ke změněným poměrům valutním vládním nařízením ze dne 25. června 1920, čís. 405 Sb. z. a n. a ze dne 26. listopadu 1920, čís. 626 Sb. z. a n. — Nařízení toto jest z řady opatření, jež směřuje k unifikaci obecních financí v celé republice.

Zákonem ze dne 22. prosince 1920, čís. 686 Sb. z. a n. zřizuje se pro správu státního dluhu republiky československé Ředitelství státního dluhu v Praze. Bližší stanovení působnosti tohoto úřadu ponechává se vládnímu nařízení.

Spolkové zprávy.

Zpráva presidiální. Výsledek našeho zakročení stran kavárny „U Všehrda“ byl, že označení ono zmizelo z firmy hostinské. Doufáme, že tím zmizela ze světa i tato věc, nedůstojná velkého mistra. — K dokončení stavby studentské koleje na Letné jest nutně třeba pracovníků. Není snad nikoho mezi námi, kdo by nechápal velikosti tohoto díla. Jest ale nutno realizovati toto vědomí. Kdo máte čas, přihlašte se k práci u kol. Švehy ve výborovně, kde možno dohodnouti se o bližších dispozicích. — Upozorňujeme znovu a opětně na výzvu kol. knihovníka. — Neobjednávejte knihy až v poslední chvíli; buďte budou rozebrány, nebo nedojdou včas. Objednávky knih pište zvlášť, nikoli dohromady s ostatní korespondencí spolkovou. Nikdy neposílejte peníze v dopisech, buď složenkou poštovní spořitelny, nebo poukázkou, ale vždy napište podrobně, nač je posíláte.

Zpráva litografická. Vytisknuty jsou tyto litografie: Hora, Civ. řád soudní, díl III., v němž zahrnuto je i odvolání. — Herman Otavský: O obchodech (IV. kniha obch. zákona). Připravuje se: Hobza: Mezinárodní právo. Tiskem o prázdninách vyjde: Kadlec: Dějiny veř. práva ve střed. Evropě, v novém přehlednutém vydání. Spolek obdržel na dilo subvenci od ministerstva školství a nár. osvěty.

Majitel a vydavatel S. Č. P. Všehrd. Redaktor dr. R. Rauscher.

Tiskem Štokrčán a spol. v Žižkově, Husova 68.